

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9So/47/2014
Identifikačné číslo spisu:	4014200029
Dátum vydania rozhodnutia:	08.07.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:4014200029.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Júlie Horskej, v právnej veci navrhovateľa: D., bytom R., proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o výšku invalidného dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 3. februára 2014, č. k. 23Sd/6/2014-15, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 3. februára 2014, č. k. 23Sd/6/2014-15 m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne z 11. júna 2013, číslo XXX XXX XXXX X, z r u š u j e a vec jej v r a c i a na ďalšie konanie.
Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom z 3. februára 2014, č. k. 23Sd/6/2014-15, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 11. júna 2013 a navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že preskúmaným rozhodnutím odporkyne bola navrhovateľovi podľa § 70 a § 112 ods. 4 a § 293a ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) od 18. októbra 2010 uvoľnená výplata invalidného dôchodku v sume 133,40 € mesačne, zvýšená podľa § 82 zákona od 01. januára 2011 na sumu 135,90 € mesačne, od 01. januára 2012 na sumu 140,40 € mesačne a od 01. januára 2013 na sumu 146,30 € mesačne. Navrhovateľ bol podľa posudku posudkového lekára v Leviciach zo dňa 07.02.2008 uznaný invalidným pre strednú mentálnu retardáciu s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 80 % od 10. septembra 2004. Vzhľadom na skutočnosť, že navrhovateľ sa dňa 03.08.2010 nezúčastnil určenej kontrolnej lekárskej prehliadky a nepodrobil sa vyšetreniu zdravotného stavu, bola mu od 18. septembra 2010 výplata invalidného dôchodku zastavená. Žiadosťou zo dňa 25.02.2013 navrhovateľ požiadal o uvoľnenie výplaty invalidného dôchodku a dňa 13. marca 2013 bol jeho zdravotný stav posúdený posudkovým lekárom pobočky odporkyne v Nových Zámkoch so záverom, že miera poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 45 % od 16.10.2010. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie navrhovateľa posudkový lekár určil ľahkú duševnú zaostalosť podľa kapitoly V., položky 6 písm. a/

prílohy č. 4 zákona na základe prepúšťacej správy z hospitalizácie na psychiatrickom oddelení FN v Nových Zámkoch, znaleckého posudku vyhotoveného znalcami - psychiatrami pre účely trestného stíhania, vlastného vyšetrenia a predložených odborných lekárskeho nálezov. Navrhovateľ sa dlhodobo psychiatricky neliečil, vyšetrovaný bol prevažne pre úradné účely pre viaceré priestupky, pričom bolo zistené, že vlastní vodičský preukaz, čo vzbudilo podozrenie, že stanovený stupeň duševnej zaostalosti nezodpovedá skutočnosti. Z toho dôvodu bola nariadená hospitalizácia, aj znalecké dokazovanie, ktoré potvrdilo intelekt v pásme ľahkej mentálnej retardácie. Z toho dôvodu bolo konštatované, že pôvodne jeho invalidita nebola uznaná v súlade s posudkovými kritériami. Krajský súd mal z posudkov posudkových lekárov pobočky a ústredia Sociálnej poisťovne za preukázané, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím je u navrhovateľa ľahká duševná zaostalosť, ktorej zodpovedá 45 % miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania, lebo v konaní nebol úspešný.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Namietal, že aj keď jeho rozhodujúcim zdravotným postihnutím je duševná porucha, ktorej zodpovedá 45 % miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, neboli pri rozhodovaní o celkovej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vzaté do úvahy aj jeho ostatné zdravotné ťažkosti, predovšetkým chronické bolesti chrbtice s poruchou statodynamiky, ktoré mu nedovoľujú vykonávať žiadnu pracovnú činnosť, ani každodenné povinnosti, ako sú nákupy potravín a návšteva lekára. Predložil novšie lekárske nálezy, ktoré neboli predmetom posúdenia a navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a aby bolo rozhodnutie odporkyne opätovne preskúmané so zreteľom na nové lekárske nálezy.

Odporkyňa odvolanie navrhovateľa nepovažovala za opodstatnené. Navrhovateľ neuviedol žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia vyhotovených v konaní a nepreukázal, že by jeho zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie predchádzajúce jeho vydaniu v medziach odvolania bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 71 ods. 1 zákona poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby (§ 71 ods. 3 zákona).

Podľa § 71 ods. 4 zákona pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť možno zvýšiť nad hornú hranicu miery poklesu podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods. 8 zákona).

Odvolací súd zhodne s krajským súdom dospel k záveru, že pokiaľ ide o rozhodujúce zdravotné postihnutie navrhovateľa, posudkoví lekári pobočky a ústredia v posudkoch zo dňa 13. marca 2013 a 8. januára 2014 vyhodnotili postihnutie navrhovateľa objektívne a presvedčivo, v zhode s odbornými lekármi (prepúšťacia správa z hospitalizácie na psychiatrickom oddelení, znalecký posudok vyhotovený v trestnom konaní) so záverom, že stanovený stupeň zaostalosti u navrhovateľa od roku 2004 (80 % pre strednú mentálnu retardáciu) bol nadhodnotený a jeho súčasnému zdravotnému stavu (IQ 68, ľahká duševná zaostalosť) zodpovedá miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45 %. Navrhovateľ ani v odvolacom konaní nenamietal a nepreukázal zhoršenie, resp. iný stupeň uvedeného ochorenia, ktoré posudkoví lekári považovali za rozhodujúce zdravotné postihnutie.

Podľa názoru odvolacieho súdu sa však posudkoví lekári nedostatočne zaoberali posúdením zdravotného stavu navrhovateľa aj z hľadiska ostatných ochorení, ktorými navrhovateľ trpí a ich vplyvu na mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (ochorenie chrbtice, arteriálna hypertenzia št. II. WHO, chronická bronchitída, obštrukčná ventilačná choroba stredného stupňa potvrdená vyšetrením zo 17. decembra 2013). V zmysle § 71 ods. 6 zákona je potrebné pre zistenie rozhodujúceho zdravotného postihnutia posúdiť a riadne odôvodniť aj to, prečo sa iné postihnutie nepovažuje za rozhodujúce postihnutie, resp. aká miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť by podľa prílohy č. 4 takémuto postihnutiu zodpovedala. Pokiaľ však posudkoví lekári v posudkoch uviedli len to, že ostatné zdravotné postihnutia sú menej významné, a neodôvodnili prečo nepodmieňujú pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu uvedenom v prílohe č. 4 zákona, potom také posudky z hľadiska ustanovenia § 71 ods. 4, 6 a 8 zákona nemožno považovať za úplné a presvedčivé.

Zistenie skutkového stavu je preto nedostačujúce na posúdenie veci. Z uvedeného dôvodu odvolací súd podľa § 220 v spojení s § 250ja ods. 3, § 250q ods. 2 a § 250j ods. 2 písm. c) O.s.p. rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vrátil odporkyni na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne zadovážiť si nový posudok o miere poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť, pričom posudkový lekár vyhodnotí túto mieru tak z hľadiska pľúcneho ochorenia, resp. neurologického (porucha statodynamiky chrbtice) a prihliadne aj na iné novšie lekárske nálezy a svoj záver dostatočne odôvodní. Až na tom základe odporkyňa vo veci znovu rozhodne, pričom svoje rozhodnutie náležite odôvodní.

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 250k ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p., lebo navrhovateľ ich náhradu neuplatnil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.